

عنوان مقاله:

تعداد و پویایی طی فعالیت های روزمره، کمردرد و درد در اندام سالم و قطع شده در افراد دچار قطع عضو اندام تحتانی

محل انتشار:

مجله طب نظامی، دوره 21، شماره 3 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

تهمینه رضائیان - دانشکده علوم زیستی، دانشگاه لیدز، لیدز، انگلستان

Neil Messenger - دانشگاه لیدز

Daniella Strauss - دانشگاه لیدز

مریم جلالی - دانشگاه علوم پزشکی ایران

پرویز مزگانی - موسسه آموزش عالی هلال ایران

خلاصه مقاله:

زمینه و هدف: از دست دادن اندام تحتانی و استفاده از پروتز بر پویایی افراد دچار قطع عضو و دیگر ابعاد فعالیت های روزمره ایشان اثر میگذارد. اطلاع از این اثرات میتواند در زمینه بهبود سلامت و ارتقاء کیفیت زندگی این افراد، به سیستم درمانی و توانبخشی کمک کند. در این پژوهش با استفاده از پرسشنامه به جمع آوری اطلاعات از شرایط ناشی از قطع عضو از جمله وضعیت کمردرد، تعادل و پویایی و کیفیت زندگی افراد دچار قطع عضو اندام تحتانی پرداخته شده است. روش ها: پرسشنامه های مرکب از سه پرسشنامه استاندارد شامل بخشی از پرسشنامه ارزیابی پروتز (PEQ)، همه پرسش های شاخص ناتوانی اسوستری (ODI) و همه پرسش های مقیاس اطمینان به تعادل طی فعالیت های خاص (ABC) طراحی و به صورت بر-خط (آنلاین) منتشر شد. افراد دچار سطوح مختلف قطع عضو اندام تحتانی با سن بیشتر از ۱۸ سال به عنوان جامعه آماری این مطالعه در نظر گرفته شدند. پرسشنامه علاوه بر اطلاع رسانی از طریق کلینیک پروتز مرکز جامع توانبخشی هلال احمر در تهران، همکاران فعال در زمینه توانبخشی افراد با قطع عضو، در کانال های مرتبط با معلولین و جامعه معلولین ایران در شبکه اجتماعی تلگرام معرفی شد. نسخه نرم افزاری پرسشنامه برای همه فارسی زبانان فارغ از محل زندگی قابل استفاده بود. اطلاعات طی ۱۶ ماه (از شهریورماه ۱۳۹۵-آذرماه ۱۳۹۶) جمع آوری شدند. یافته ها: ۳۷ نفر با قطع اندام تحتانی (به جز یک نفر همگی مرد و با قطع عضو یک طرفه بودند) در این مطالعه شرکت کردند که بسیاری از آنها دچار احساس اندام خیالی (۵۶/۸٪-۲۱٪ نفر)، درد اندام خیالی (۴۸/۶٪-۱۸٪ نفر)، درد اندام باقیمانده (۵۱/۴٪-۱۹٪ نفر)، درد در اندام سالم (۵۹/۵٪-۲۲٪ نفر)، کاهش اطمینان به حفظ تعادل در کارهای روزمره نیازمند مداخله درمانی (۷۰٪-۲۶٪ نفر)، خطر افتادن (۴۶٪-۱۷٪ نفر)، نگرانی درباره افتادن (۷۵/۷٪-۲۸٪ نفر) و تجربه آن (۵۹/۵٪-۲۲٪ نفر) بودند. این مشکلات بر نمره ODI، نمره ABC، نمره پویایی و نمره کیفیت زندگی این افراد اثر منفی داشت. البته با وجود شیوع بالای کمردرد در بین شرکت کنندگان (۲۲ نفر ۵۹/۵٪)، شدت درد در اغلب آنها کم و متوسط بود. با وجود این، کمردرد همراه با نمرات کمتری برای ABC، پویایی، کیفیت زندگی و رضایت مندی از پروتز بود. بر اساس نمره % ۲۴/۳ ODI، ۹ نفر) از آنها در اثر کمردرد به ناتوانی ناچیز، ۳۲/۴ % (۱۲ نفر) به ناتوانی متوسط، یک نفر به ناتوانی شدید دچار بودند و با افزایش سن این ناتوانی افزایش می یافت. نتیجه گیری: افراد با قطع عضو اندام تحتانی یک طرفه با مشکلات متعددی در زمینه تعادل، درد در اندام قطع شده و سالم همچنین کمردرد مواجه هستند که تاثیر مستقیم بر پویایی و ارزیابی شخصی آنها از کیفیت زندگی دارد. بر این اساس، غربالگری این مشکلات و توجه کافی به حل آنها از سوی سیستم درمانی/توانبخشی ضروریست.

کلمات کلیدی:

افراد دچار قطع عضو اندام تحتانی، پرسشنامه ارزیابی پروتز (PEQ)، پویایی، شاخص ناتوانی اسوستری (ODI)

